

SZABADSÁG

A MISKOLCZI FÜGGETLENSÉGI ÉS NEGYVENNYOLCZAS PÁRT KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Iráshegyi-utca 34-ik szám. SZELÉNYI és TÁRSA nyomdája.

A lap megjelen minden szerdán és szombaton.

Felelős szerkesztő:

Dr. KÜR CZ JAKAB.

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Egész évre 10 kor. Félévre 5 kor. Negyedévre 2-50 kor

Egyes szám ára 14 fill.

Gyöngeségünk kútfeje.

A civilistát emelik, a hadi lét-számot emelik, a be nem vált ágyukra újabb milliók kellene. Akarjuk, nem akarjuk, a tisztviselő, tanítók jávadalmazását emelnünk kell, mert mai helyzetük nem is cifra nyomoruság, de koldusság, nem méltó állásukhoz, nem méltó magához az országhoz.

Tehát hovatovább, mind nagyobb és nagyobb lesz az ország terhe. Minden emelkedik itt, csak a nép jóléte nem.

A szegénység ijesztő mérveket ölt. Minden züllik ebben a szerencsétlen országban a mi értéket képvisel. Vándorol kifelé a nép, csőd szélén állnak az iparosok, kereskedők, az erkölcsi pusztulás mértékéről tanuszkodnak a mindennapos sikkasztások. Ilyen viszonyok között csak a végromlás következhetik.

Egy nagy betegség rágódik ennek az országnak a testén: *a vagyoni elsorvadás*. Ebből folyik minden egyéb nyavalyája. Mig ezt gyógyítani nem tudjuk, addig hasztalan minden kuruzslás. Oszinthatunk hegyi kirendeltségeket, indithatunk székely aktiót, oszthatunk ki tenyészállatokat, iparosoknak gépeket, mind nem használ ez semmit, *míg a rendszer, mely a bajt előidézte meg nem változik*.

A mi szegénységünk oka a *közös vámterület*. Egyoldalú gazdálkodást folytattunk, földmives ország vagyunk. Munkánk sikere sokkal inkább függ a természet szeszélyétől, mint saját szorgalmunktól. Földmivelés mellett keveset keres a napszámos, évenként négy hónapig se dolgozik, a többi idejét koplalással tétlenül tölti. A gazdának sincs jó dolga, mert hiszen a drága termelési költség leszámítása után alig marad valami haszna.

Hála Istennek, szerencsésen eljutottunk oda, hogy néhány

agrarius nagybirtokost és Orczy Gyula urat leszámítva, nincs a közös vámterületnek ez országban barátja. Mindenki tudja, érzi, hogy csak sokféle foglalkozás mellett lehet gazdag, boldog egy ország. Minél többféle foglalkozást üz egy ország lakossága, annál gazdagabb, kik azt akarják, hogy hazánk a végtelenségig megmaradjon agrár-államnak, — azok önkénytelenül is saját vesztükre törnek.

Ha Magyarország megmarad földmivelő államnak, mind az a sok teher, mi már is agyonveréssel fenyeget bennünket, a *földbirtokot és csakis kizárólag a földbirtokot fogja terhelni*. Az improductiv vagyis *nem termelő osztályokat*, nemesak nálunk, de mindenütt a világon a productiv, vagy *termelő néprétegek tartják el*. Ha az agráriusok arra törek-szenek, hogy a közös vámterület baromi jármát huzzuk továbbra is, ha kapzsi, holnapra nem gondoló önzésből a külön vámterület kialakulását gátolják, csak magukra vethetnek a terhek elviselhetetlenségeért. A gyárak, iparvállalatok, a velük járó kereskedés és forgalom a legjobb adófizetők. Ha ezeket az agráriusok rövidlátó önzésből kifejlődni nem engedik, tessék az ország terheit egymagukra viselni! S hozzá sohase zugalódjának, hisz tiltakoznak olyan osztályok kifejlődése ellen, melyek a rájuk nehezülő teher egy részét leemelnék az összeroskadozó vállalkról.

Mi azonban hisszük, hogy az agráriusok is mihamar kijózanodnak a közös vámterület egyedül üdvözítő voltából. Különben is az agráriusok, szemben az ország más nézetet valló, nagy többséggel, számításba alig jöhetnek.

Az egész ország tehát át van hatva a külön vámterület hasznától, elodázhatlan, égető szükségétől. Ettől várja mindenki a

megváltást. És mégis, miért nem valósíthatjuk meg, ha benne felimertük az ország közszükségletét, sőt éltető forrását?

Mert egyetlen ember nem akarja.

Ezt az embert úgy hívják, hogy: *magyar király*. Nem akarja az önálló vámterületet azért, mert uralkodója egy másik országnak is. Annak az országnak mely iparilag kiél bennünket, melynek odaadtuk vérünket, feláldoztuk mindenünket.

Hogyan? Hát egy ember erősebb volna, mint egy egész ország egyetakaró, sok milliónyi lakossága? Hát egy ember akaratával szemben, ha az koronát tesz fejére, bibort a vállára, a tömeg akaratának férfias hang helyett sóhajjá kell átváltoznia? Nem, ez nem természetes. Itt egyik oldalon, egy nemzet nagy ereje mellett, olyan gyöngeséget látunk, mely szinte megdöbbentő. Az erő tényleg megvan, de használni vagy nem szabad, vagy nem lehet. Különben nem történhetnék olyan csoda, hogy a mérlegen egynek akarata többet nyomjon, mint egy nemzeté.

Mi az oka, hogy ez a nemzet ilyen gyenge? Miért nem eslelekszik, miért ingadozik, mikor egységes a véleménye az önálló vámterület használatában? A felelet rá annak, ki a mi viszonyainkat ismeri, egyszerű. *A mai parlamenti rendszerben sikerült olyan organumot kieszelni a hatalomnak, mely mellett a nemzeti akarat érvényesülése teljesen ki van zárva*.

A választási cenzus magas, a városokban a választók legnagyobb része hivatalnok, tehát olyan ember, ki előléptetést vár, kit elveiért esetleg üldözhetnek. Ha tehát meggyőződésének örökös koldussa lenni nem akar, kénytelen a kormányra szavazni. A választók nagy része nem független. Ezer különböző érdekszál fűzi őket a hatalomhoz.

Egyiknek a fia a Ludovikában tanul, tehát veszedelmes az apának szélsőbali érzelmeket mutatni, másiknak a fia, öcsese, vagy Isten tudja kije, mije, törvénytörő van, harmadik hivatalra vár, stb. stb. Ilyen *nem független embereken* fordul meg választáskor a haza sorsa.

A bécsi körök nagyon jól tudják, hogy ezekkel a nem független emberekkel akármelyik miniszterelnök szabadon rendelkezik, hogy itt *mindlunk a miniszterelnök arra csinálhat többeséget, a mire éppen akar*.

Azaz, pardon; nem a mire akar, hanem *amire neki Bécsben megparancsolják*. Minden miniszterelnök tisztában van azzal, hogy választás alkalmával a többség biztosan az övé, valamint azzal is, hogy a melyik perczben őt Bécsben elcsapják, azé lesz az új többség országházban, választásokon egyaránt, kit a bécsi körök Magyarország miniszterelnöki székére kivezényelnek.

Miért nincs hát a nemzetnek s a miniszterelnöknek akarata szemben a királyi? *Mert a nemzet akarata nem áll a miniszter háta mögött*, csupán a nemzet gyöngesége a hivatalnokok által választott többségben. *Mindaddig, míg a választói jogot széles rétegekre ki nem terjesztik, a nemzeti erő megnyilatkozásáról ne is beszéljünk*.

Ámde a király és bécsi körök nagyon jól tudják, hogy a választói jog kiterjesztése nálunk mit jelent.

Jelenti a nemzeti akarat és erő megnyilatkozását. Ha pedig ez a nemzeti akarat egyszer a talpára áll, akkor a minisztereknek, sőt a királynak is számolni kell vele.

A miniszter akkor nem vállalkozhatik a bécsi körök parancsának vakon végrehajtására, mert tudja, hogy az erőknek csak egyik forrása van Bécsben, de van egy másik nem a:

NAGY KARÁCSONYI VÁSÁRT!!

rendezek november hó 25-től december hó végéig

erősen leszállított árak mellett árusítom.

Legjobb minőségű tennis-flanell 36 fillér.

ROSENBERG GYULA

női divat-, vászon- és kelengye-áruhaza a színház-épületben szőnyegáruhaza Mahr Pál úrnál szemben.

zeti közvélemény, mely irgalmatlanul elsöpri; ha érdekeivel ellentétes politika keresztülvitelére vállalkozik. Akkor a miniszterek nemcsak felfelé, de lefelé is néznek.

Mindenki szabadságát, jogát és érdekeit csak mindenki védheti meg, ki kell tehát bővíteni, terjeszteni a választói jogot, hogy nagyobb, függetlenebb tömegek küzdhessenek az ország jogaiért, függetlenségéért.

Míg ez meg nem történik, addig *önálló vámterületről* ne fecsegjünk. Egyszerűen azért nem, mert az erőforrások sohasem fukadnak intézmények gyöngeségéből és hiányosságából.

Nemzeti nevelés.

Az alkotások sorozatában nem mindig az a legnagyobb, a mely dicséret után kiált, a mi önkénytelen hívja ki a dicséretet, elismerést és lelkesedést. A diszes épületek ormán az ornamentika az, a mi lebilincsel, de valójában a dicséret mégis azokat az apró becsületes semmit mondó tárgyakat illeti, a melyekre ránehezedik minden, még a vakokat is, a mi elrejti a szem elől.

A magyar nemzeti állam kialakulásában is lesznek biztosan utat kiáltó, megkapó dolgok valamikor. De ott még ma nem tartunk. Csak a becsületes kéglákat látjuk, a miket most vakosgat egymás fölé a kultusz-miniszter, a ki bizonyosan nem fog elfeledkezni majd ha rákerül a sor a külső ornamentikáról. Nemzeti nevelésünk, a mely kell, hogy alapja legyen egész nemzeti politikánknak, most van kialakulóban.

Századok súlyos mulasztásai,

tévelygéseit törnek itt meg s rakódik le helyettük egy egészen más világ. Sokat haladtunk rövid idő alatt és mégis, mintha igazán csak most kezdenének a munkához. Mintha csak most vennénk észre, hogy magyarok lennünk, először magyarokká kell lennünk, mert eddig nem voltunk azok, s legalább nem az állam jóvoltából. Valami zürzavarszerű kaosz volt az, a mivel utnak eresztettek bennünket az iskolából, abba a másik iskolába, a minek élet a neve. Megtömték, kicsiszoltak bennünket a tudományokra, de soha nem az életre s még inkább nem a magyar életre. Ez csak most kezdődik. A nemzeti nevelés utat tört magának a sok mindenféleségen s most már hivatalosan is befordult nevelésügyünk nemzeti jellegébe.

Igazán nemzetivé azonban csak akkor lesz nevelésügyünk, ha leszürődik az első generációra ragadt hatás, ha az életben is realizálódnak az iskolákban nyert impressióink s gyökeret ver az iskolán kívül is az ott elvetett csira. Mondják az élet sok mindent letöröl rólunk s még többet ad helyette a magából. A mi mindennapi életünk bizony éppen nem jellegzetes s még inkább nem nemzeti. Az következniek tehát ebből, hogy az iskola hatását elnyomja majd a mindennapi élet, kiöli a csirát amit onnan magunkkal hozunk. Csak, hogy ezt az igazságot meg is fordíthatjuk. A társadalom képe, olyan, mint a minővé a nevelés teszi. A kultúra vetkőztette ki az emberiségeket eredeti voltukból, átugorta, átídomította a maga képére. A gyermekkor benyomásait, érzelmeit nem is nyomja el soha az élet, legfeljebb elcsitítja, elaltatja.

A társadalom képe olyan, mint a minővé tagjait neveljük. Ha nemzeti lesz a nevelés, nemzeti lesz a társadalom képe, a mely lassan bár, de mindig odaalakul a hová a nevelés adta meg a a sajátságát, a mai kozmopolitáskodó világunk is csak az iskolákra vezethető vissza.

Mennyivei másforma volna a mai társadalmunk képe, ha ott kezdődött volna, a hol ma folytatni akarjuk. Valamikor azonban nagy dolognak tetszett magyar társadalmat teremteni s mindenki azt hitte, hogy a mi magyar, nem lehet más, csak nemzeti. Pedig a sok idegen hatás nem csak a külső képen, de még nyelvünkben is ott hagyta bélyegét, a minek a kigyomlálása maga is elég munkába és időbe fog kerülni.

Egy nemzet öntudatos fejlődése csak akkor figyelemre méltó, ha önmagából, nemzeti jellegéből tud meríteni, vagy olyan nemzeti forrásokat teremteni, a mi kutfejővé válhat szellemi életének. Minden más élet csak vegetáció, a kultúra nagy asztaláról lehullott morzsák szedegése. A legmagasabb kultúra is értéktelen, ha ugyanazt megtaláljuk más nemzetnél is, ha nincs egyéni sajátsága, a mi rányomja a bélyegét s hirdeti, hogy a miénk.

Ezért érdemlik meg a legnagyobb dicséretet azok az intézkedések, a melyekből a kultusz-miniszter most bevezeti a nevelés ügyét. Az épület kialakulásától még messze vagyunk, de hiszen remek a tetőzete, már teljesen a miénk lesz az alap, teremti meg önmagából mint a hogy dicsérete is benne van önmagába.

Megyei és városi ügyek.

Megyebizottsági gyűlés.

Vármegyénk közigazgatási bizottság, báró Vay Elemér főispán elnöklété alatt rendes havi ülését hétfőn tartotta meg.

Jelen voltak az ülésen: dr. Tarnay Gyula alispán, Butthy Lajos főjegyző, Kovács Lajos főügyész, Ferenczi Henrik dr. árvaszéki h. elnök, Gaszner Gyula, tb. főjegyző, Vadnay Tibor főszolgabíró, gróf Haller József tb. főjegyző, Lévy József, Bizony Ákos országgy. képviselő, Bárczay László, Ragályi Béla országgy. képviselő, Radvány István kir. tan., Lichtenstein József, Szekrényessy Árpád, Bartányi Gyula, Kedves István pénzügyigazgató, Buljovszky Gusztáv kir. ügyész, Hidvéghy Benő kir. tanfelügyelő, dr. Kátona József megyei főorvos.

Az alispáni havi jelentés kapcsán dr. Tarnay Gyula alispán szóval fel és hosszasan jellemzi a „Közigazgatás egyszerűsítése” című 1903. január 1-től életbe lépő ügyviteli szabályzatot. Kifejti és részletesen felsorolt adatokkal bizonyítja, hogy az ugynevezett egyszerűsítések olyan sokféle, komplikált és bürokratikus munkát igényelnek a megyéktől, a melyet elvégezni teljes lehetetlenség. Ugyancsak ez az egyszerűsítés nyomtatványok és irodafelszerelések tekintetében olyan impozáns berendezéseket tesznek szükségessé, hogy az egyszerűen kolozsális. Példaként felhozza, hogy a főszolgabírónak 738 új bélyegzőt kell beszerezniük. Ez csak egy kis töredéke az egyszerűsítésnek. Hosszasan szól az árváügyek kezelésében tervezett egyszerűsítésekről és megjegyzi, hogy a megye 16000 árvája ügyeinek, az új ügyviteli szabályzat által előírt kezelése egyszerre 45000 nyomtatvány kitöltését teszi szükségessé. Szól még egyéb komplikációkról is.

Dr. Ferenczy Henrik, árvaszéki h. elnök előadja, hogy az árvaszék is foglalkozott az új ügyviteli szabályzattal és szintén arra az

TÁRCSA.

Gyermek! . . . *

Oh ti könnyű szívű szoba-fejedelmek, kik nem tudjátok, mit tesz a szó: gyermek! Igyan mért próbálnám, ha talán kitérném . . . Aludjatok nyugton, sejtelmetlen párnán.

Almodjátok végig ezt a szép életet, ne vegyétek észre, a mikor majd letelt. Oh mert sajnálnám, hogy ott a kapu előtt kérdje valaki: mik voltak az előtt?

Iert ti játszadoztok a szent szerelemmel, íit csak szenvedésért birhat földi ember, igyetlen értékül, a melylyel beszámol, lidőn az öröklét őrszelleme vámol.

Ott a szenvedések szegénye, lesz árva, örök koldusként ül, az égből kizárva, lig könnyű foszolva, záporral omolva, issza nem üzetik néma földi porba.

Lóvásáron.

Írtá: *Gorkij Maxim.*

Országos vásár . . . Hosszu soran, sűrűn egymás mellett szekerek llanak. Ezer hang csap össze a vegőben, a mely tikkasztó és pobs. Az emberek fecsegnék, alkudoznak, kínálgatnak, közben ki-kiválik z asszonyok élénk, éneklő hangja.

* E gyönyörű, magvas költeményre felvívjuk olvasóink figyelmét.

A kisoroszt ágyuval, a zsidót gyorstűzelő fegyverrel, a cigányt mitrailleurse-zel lehet összehasonlítani. A tömegben a cigány fekete-barna testszínéről, fekete hajáról és ragadozó állatához hasonló fehér fogáról ismerhető meg, jellemző, szenvedélyes torokhangjai harsogva érik a fület, beszédjét alig lehet követni. Mozdulatai és a taglejtései fűrgék, az ember gyanakodva követi őket, gyors pillantású, sötét szeme a kékes fehér golyóval, ravaszsgot, furfangot mutat. Ügyes és hajlékony, akár a mesebeli róka és úgy csikorgatja a fogát, akár csak az éhes farkas.

Négy cigány közrefog egy kisoroszt, rábeszélésük fogásaival, a melyekkel elárasztják, úgy látszik, megpuhitották már. A lassu észjárású oroszna olyan a feje, mintha malomkerék járnak benne. Áll tétován, vakarja a fejobujját. Fialat lovat tart kantárszárór, a melyet ellepnek a darazsak, mint a gazdáját a cigányok.

A csoportot nagy tömeg állja körül, a mely kíváncsian, figyelemmel várja az üzlet lebonyolítását.

— Ugyan várj hát! . . . — mondja a kisorosz.

— Mit kell itt várni! feleli a cigány. — Minek várjak, mikor a várással semmit el nem érek. Hittemre, lovammal akár a kormányzó is elmehet Pétervárra. Olyan az én lovam! . . . És ugyan mit ér a tied? A két állat éppen csak annyiban hasonlít egymáshoz, hogy a tiednek is négy lába és egy farka van. És még hozzá micsoda farka? . . . Szénacsomó az, nem lófark.

A cigány dühösen nyul a ló farkához, megtapogatja, megnézegeti és beszél, egyre beszél. A fajtájából való megvető hangon mondják:

— Ugyan hagyd el, csak károd lesz, ha cserélsz.

— Ha károm lesz, az az én dolgom! Nem vagyok e én ura a lovamnak és a pénzemnek? Nekem ez az ember tetszik és szivességet akarok neki tenni! . . . Komám, imádkozzál!

A kisorosz leveszi a sapkáját s mindketten áhitattal keresztet vetnek . . .

— Isten adja ránk áldását! — szólal meg a cigány. — Itt a lo-

vam, de tud meg, hogy csak a jó szivemnek köszönheted. Itt van és fizet rá öt kemény rubelt . . . Ez az egész! Na, csapj fel!

A kisorosz súlyos keze lecsap a cigány tenyerébe.

— Kettőt adok! — modja hozzá.

— Negyedfelet!

— Nem, kettőt!

A cigány tenyere nagyot csattan a kisoroszen, úgy, hogy ez felszisszen s nézegeti a tenyerét, ép-e?

— Négy rubelt!

— Kettőt! — ismételi a nyakas kisorosz.

A cigány kezd bágyadni és ingerülten mondja:

— Menj haza az asszonyhoz és mond meg neki, milyen nagy számár az ura.

— Harmadfelet! . . . — mondja a kisorosz.

— Hát imádkozzál!

— Imádkoznak újra és felcsapnak újra.

— No itt a jószág. Neked javadra, nekem káromra. Nem szándékom, jó ember, hogy akár egy garast is kivegyek még a zsebedből, ha már

eredményre jutott, hogy az az által megkívánt munkasaportat oly nagy és tetemes, hogy azt a teljesítési határidő alatt elvégezni nem lehet. Továbbá oly nagyszámú új nyomtatvány beszerzése válik szükségessé, hogy a megye alig lesz hajlandó az arra szükségelt költségeket megszavazni.

Báró Vay Elemér főispán megjegyzi, hogy a közigazgatási bizottság tudomásul veszi az előadott agályokat és számolva az átmeneti időszak nehézségeivel, a lehetőség szerint kívánja a munkálatok elintézését.

Ezután Kedves István pénzügyigazgató, Hidvégi Benő tanfelügyelő, dr. Katona József megteszik rendes havi jelentésüket.

Az utóbbiból kiemeljük a következő adatokat.

Az általános közegészségi állapot kedvezőtlen volt, mert a halálozás 26 4/100-el több volt, az országos átlagnál. A fertőző betegedések száma több volt 397-el, az ezekben történt halálozások száma 53-al; általában a halálozások száma 141-el.

Járványosan uralkodott a vörheny Miskolczon, Kácsón, F. Kelecsényen, T. Kürtön, Mucsonyban és Szemerén.

Halálos volt 569 Ezek között 333, tehát 58% a hét éven alól elhaltak száma, melyből 95, tehát 28% nem részesült gyógykezelésben. Az írásbeli jelentést a főorvos szóbeli előadással egészítette ki, melyben jelezte, hogy a vörhenyjárvány úgy az esetek száma, mint a betegedések jellege folyton veszélyesnek mondható. Intézkedett, hogy az összes elemi iskolák bezárassanak. A főorvos érdekes és nagyfontosságú előadásában érintette, hogy nálunk közegészségi dolgokban az az unus járja, hogy előbb bevárjuk, míg a baj teljesen elhárapózik és csak akkor gondolunk a védekezésre. A helyes eljárás az lenne, hogy mindjárt a baj keletkezésekor járjunk el erélyesen. Utal rá, hogy Miskolc város hatóságai nem tartják be kellő szigorral a közegészségügyi rendelkezéseket. Erre nézve személyesen járt a polgármesternél és a rendőrkapitány-

nál. Felhossa, hogy egy vörhenyben elhalt gyermek temetésén — a szabályok ellenére — egész csoport asszony, a prógyermekesikkel jelentek meg.

A közigazgatási bizottság tudomásul vette a főorvos előadását és figyelmébe ajánlja az alispánnak, hogy a szükséges intézkedéseket rendelje el.

Hidvégi Benő több község iskola ügyéről tesz jelentést.

Több apró ügy elintézése után az ülés 12 órakor véget ért.

A miskolci színház szennyese.

Vidéki lapok már régen foglalkoznak a miskolci színészet ügyével, még pedig a legitélibb modorban. Szándékosan nem vettünk eddig tudomást erről. Most azonban mikor egyik fővárosi napilapunk, a Magyarország „a megejtett vizsgálat alapján” hoz lesújtó közleményt, szó nélkül az ügyet nem hagyhatjuk. Elvégre is, itt a miskolci színészet jóhírneve forog kockán, melyet megovni attól, hogy a lehető legmelyebbre ne süllyedjen a sajtónak, mint a nyilvánosság orgánjának, legelső kötelessége.

Reméljük, hogy a súlyos vádak alól Szalkay igazgató ur tisztázza magát, s hogy erre az alkalmat neki megadjuk alább közöljük a Magyarország cikkét, a bántó személyi részek elhagyásával. Kijelentjük, hogy készséggel nyitunk tért a védekezésnek. A Magyarország közleménye így hangzik:

Szalkai Lajos és csendes társai üzelmeinek felderítésére az országos magyar színészegyesület igazgató-tanácsától kiküldött vizsgálóbizottság a tegnapi nappal befejezte Miskolczon működését és Mészáros Kálmán iroda-igazgató, meg Kazaliczky Antal tanácsos a helyszínén felvett jegyzőkönyvekkel már vissza-

tértek Budapestre. A vizsgálat, mely két napig folyt a Pest-szálloda körül e célra bérelt két nagy termében, rendkívül súlyos tényeket alapított meg Szalkai és érdektársai ellen. A vizsgálatot azonban nagyon megnehezítette az a körülmény, hogy Szalkai valósággal terrorizálta tagjait és a hol fenyegetés nem használt, ott rimázkodással igyekezett rábírti vádlóit, hogy önmagukat meghazudtolva, tanuk előtt tett vallomásaikat visszavonják.

Dicséret illeti Tarnay alispánt azért, hogy úgy a belügyminisztériumban, mint az országos színészegyesület igazgatója, Mészáros Kálmán előtt a legnagyobb erélyvel vádolta Szalkait üzelmei miatt és ezáltal a vizsgálatnak biztos alapot nyújtott, ellentétben a miskolci színházi bizottság elnökével, a ki hűséges munkatársa Szalkai abbéli törekvésének, hogy a tagok ne az igazat vallják, mert ugymond, ha történt is valami, jobb ha a világ azt meg nem tudja.

Elhisszük, hogy ennek az urnak, meg Szalkainak is javára szolgálna a hallgatás, csak hogy a tisztelt urak elfelejtik, hogy itt nem magánérdekről van szó, hanem a magyar színészet reputációjáról. Elvégre egyszer már végét kell vetni azoknak a gyalázatos állapotoknak, hogy az igazgató mellékfoglalkozásképpen leánykereskedést üzzön és a szerződés 5-ik pontja alapján mindenre kényszeríthesse tagjait, amire csak akarja. Végét kell vetni annak is, hogy egyes színházi bizottsági tagok ezt az állást presszionáló képességénél fogva — tehát erőszakkal — basáskodó hajlamaik kielégítésére használhassák.

Tartozunk az igazságnak annak kijelentésével, hogy hála Istennek, nem mindenütt van ez így. A legtöbb színházi bizottság és annak

tagjai szép hivatásukat átérzik és nemes irányu pártfogásuk által erősítik a magyar színészetet. Eppen ezért, mert csak az elenyésző kisebbség az, mely rákfenéje a színészetnek, ki kell azokat irtani az ilyen igazgatóval együtt, a ki elég gyenge jellemű ahhoz, hogy eszközül felhasználta magát.

Ez a kijelentésünk általános és nem vonatkozik Szalkai urra, mert távol áll tőlünk, hogy őt olyan naiv embernek mutassuk be vagy olyanak higgyük, akit tilalmas dolgokra erőszakkal kell rábírti. Oh, nem. Az ellenkezőjét tudjuk mi, tudja a magyar művészetnek becsületesen gondolkodó tulnyomó része és tudja a kiküldött vizsgálóbizottság.

Tudjuk mi azonban azt is, hogy hálátlan feladat ugynevezett jó szolgálásokat tenni, de a magyar színészet becsületének érdekében vállalkozunk rá.

Van ebben egy kis egoizmus is, mert ha majdan eljövend az az idő, a mikor a magyar színészet kivívja azt az általános tiszteletet és közbeesülést, melyhez nemes és hazafias hivatásánál fogva joga van, a mikor a magyar színészet nagy és dicső lesz, akkor elmondhassuk, hogy e diadallal végződött harcban mi is küzdöttünk.

Botrányos állapotok a miskolci kórházban.

Rég nem foglalkoztunk a helybeli kórház ügyével, de kénytelenek vagyunk vele, mert megbízható helyről olyan tényekről és eljárásokról értesültünk, melyek nem igen alkalmasok a közönség bizalmát ez iránt az intézet iránt felkelteni és megszilárdítani.

Kórházunknak, miként tudjuk, van olyan része, hol a járványos bete-

nincs pénzed . . . Adsz-e negyedfelet?

A kisorosz a fejét rázza és nézgeti a cigány nyomoruságos gebéjét.
— Hármat és egy fertályt?
— Nem.

— No hát akkor az asszonyod így mondjon nem-et százszor is, ha egy tányér levest kérsz tőle . . . Adj három rubelt és a ló a tied . . . Ugy se jó? No hát akkor adj annyit, amennyit akarsz és én az én pénzemmel és derék lovammal szegényebb vagyok.

Kicsérélik a lovakat és a kisorosz elvonul, kantárszáron vezetve nagy pejkanczáját, a mely merev lábaival egykedvűen kocog utána. Fénytelen szemével szomorúan nézi a néptömeget, amely bíáló pillantásokkal méregeti.

De csakhamar visszajön a kisorosz. Meggyorsította lépteit, úgy hogy a ló alig tudja követni. Megszégyenülten és gyámoltalanul pislog maga elé.

A cigányok nyugodtan nézik ahogy jön és valamit megbeszélnek az ő sajtóságos nyelvükön.

— Nem ér az alku, nem ment

igazságosan! — mondja a kisorosz messziről és rázza a fejét.

— Micsoda alku? — kérdi az egyik cigány.

— Ez a ! . . . ti . . .

— Mi az?

— Várjatok csak! Ti . . .

— De hát mi az?

— Hát hagyjatok szóhoz jutni . . .

— Ugyan mi beszélni valód van még? — Valami csufondáros viczet mond a cigány. a tömeg neveti; a megcsalt kisorosz tehetetlenségében a tömeghez fordul az ügyével.

— Jó emberek . . . adjatok tanácsot. Fogatlan kanczát adtak az én jó lovamért, a melynek minden foga megvan!

A tömegnek épp úgy nem kell az ügyetlen, mint a gyöngye ember. A cigány mellé áll.

— Hát nem volt szemed? — kérdezi a kis orosztól egy fehérhaju öreg.

— Ne állj szóba a cigányokkal! — oktatja egy másik . . .

A rászédett ember elmondja, hogy belenezett a ló szájába, de a felső fogaira nem ügyelt, s most kiszült,

hogy azok közül három hiányzik. Bizonyosan nagyot ütöttek egyszer a szájára és úgy vesztette el három fogát. Most már mire jó az ilyen ló? Enni nem tud . . . ezt látni a felpufadt hasáról . . .

Két-három paraszt a tömegből a kisorosz pártjára áll most, heves szóváltás támad, de mindenképpen hangosabban pattog a cigány.

— Jó ember mit kiabálsz, hát nem értesz te a lóvásárláshoz? Épp olyan szemesnek kell lenned, ha lovat vásárolsz, mint mikor asszonyt választasz . . . Ha ide hallgatsz, elmondok néked egy kis históriát. Volt egyszer három testvér, ketten okosak voltak, a harmadik tökfilkó . . . az egyik amazok közül én voltam, a harmadik te vagy!

A többi cigány kiabál és korusban buzgólkodik azon, hogy igazat adjon a czimborának, a kisoroszok lustán felelgetnek, a tömeg egyre nagyobb lesz.

— Hát most már mit csináljak, jó emberek? — kérdezte a károsult kétségbeesetten.

— Menj a rendőrséghez! — mondják neki.

— El is megyek!! — feleli ez elszánt hangon.

— Megállj! — fordul most hozzá a cigány. Tönkre akarsz tenni Tudod mit, adj három rubelt — és én visszaadom a lovat. Nem akard? Hát adj kettőt! Nem, hát akkor menj panaszra.

A kisorosznak azonban nincs nagy kedve ehhez, meggondolja a dolgot. Mindenfelől adják neki a tanácsokat, de ő siket és néma marad s valami elhatározást érlel magában. Végre döntött.

— Hát ide hallgas — mondja mélabusan — legyen Isten maga a bírád. Add vissza a lovamat és tartsd meg a harmadfél rubelt, a mit foglalónak kértél . . .

— Pestis, pokol pusztítson el, csak foszszál ki minél előbb!

A cigány meg is teszi és olyan arcot vág hozzá, mintha a legnagyobb jótéteményt követte volna el a kisorosz iránt.

— Ezek értik aztán! — mondják a kisoroszok és elszélednek, a cigányok tehetségének teljes ismerésével . . .

gek nyerne gyógykezelést. De hogy milyenek ott a viszonyok s milyen a gyógykezelés, arra elég lesz egy pár példa is.

A járványkórházban nincsenek a különböző járványos betegek különböző szakokban elhelyezve. Ellenkezőleg, a legkülönbözőbb ragályos betegek gyűjteményei az egyes szobák. Egy és ugyanazon helyiségben van pl. a scharlach-beteg az egyiptomi szembeteggel. A scharlachostól tehát elkapja a bajt a szembeteg s viszont egyiptomi szembetegséggel a scharlachost ajándékozta meg a betegtársa.

Hanem mindez hagyján a gyógykezeléshez képest, melyre szintén szolgálunk egy példával.

Heő-Csabán egy hat gyermeket számláló családban egyik gyermek beleesett a diphteritiszbe. A család fenntartója, bizonyos Kozma Andor Amerikában van s a család szűkes viszonyai közt elkülönítésről szó sem lehetett, miért is a beteg gyermeket megvizsgáló orvos az anyának azt tanácsolta, hogy a beteget hozza be és helyezze el a miskolci járványkórházba. Az anya követte az orvos tanácsát s a beteg gyermeket tényleg a kórházba beszállította.

Másnap az anya az orvoshoz megy és elpanaszolja, hogy gyermeke meghalt *anélkül, hogy a kórházban serummal beoltották volna.*

Mi az oka, hogy a kórházban ilyen semmibe veszik és így elhanyagolják a szegény beteget? Olyan mulasztással állunk itt szemben, mely a legnagyobb mérvű megrovást érdemli. Egy másik orvostól is hallottunk hasonló eseteket, t. i. diphteritises beteget küldött a kórházba, ki elhalt, a nélkül, hogy serummal beoltották volna.

Azzal védekezhetik itt az orvos, hogy sok a teendője s a diphteritisz rohamos lefolyású betegség. Ez azonban nem védelem. Már a felvételeknél kellett volna mindjárt a beteget beoltani.

Alispán urunk új aerát emlegetett a város életében, a polgármester köszöntése alkalmával. Nem ártana, ha új aera köszöntene be az alispán ur felügyelete alatt álló egyik másik intézmény szellemében is.

A kórház dolgaira legközelebb újra visszatérünk. A felügyeletet lazán gyakorló, avagy ahhoz nem is értő igyenevezett kórházi bizottságot pedig arra kérjük, vessen végett mihamar ezeknek az állapotoknak.

A városi zene-iskola hangversenye.

Igen jól sikerült hangversenyt rendezett vasárnap este a „Koronán” Lányi Ernő vezetése mellett a „Miskolci városi zeneiskola” és a „Miskolci Daláregylet”, Ferenczi Károlyné urhölgy, Zofáhl Julia k. a. a zeneiskola tanárnője, Recht Sándor a zeneiskola tanárja s a 66-ik sz. és kir. gyalogezred zenekarának közreműködésével. Legelső sorbanki

is a műsor kitűnő összeállítását említjük meg, amely program is kétségtelenül Lányi Ernő szakavatottságát dicséri. Mindjárt az első számban jó ismerősként üdvözölhetünk a halhatatlan Wagner Richárd örökbecsű alkotását „Lohengrin” nászindulóját. Előadták zenekar kísérettel a zeneiskola énekkara a Daláregylettel együtt. Jól esett hallanunk ily művészi előadásban a gyöngyét a zeneirodalomnak. Az énekkar precise és figyelmezetten működött, s a Dalárda hatalmas férfikarával, teljesen érvényre juttatta a mesteri művet. A rythmus vétel ellen volna kis észrevételünk, mi ugyanis méltóságjeljesebben, szélesebben, s nem annyira pattogóan képzeljük ezt a nászindulót. A zenekar kíséretben nehezen nélkülöztük a hárfát. Még a pianok vételében kell magát az énekkarnak gyakorolnia, hogy azután valóban kifogástalant nyújtson. A Schumann (Reinecke) „Czigányélet”, a Lányi Ernő „Esik, esik, esik...”, záradékul meg, ugyancsak a Lányi által megzenésített, Jókai „Király himnus”-át énekelték teljes szababotossággal s jó kedvvel. Öröm volt nézni a sok baba arcú leánykakat, mint teljes odaadással teljesítették nehéz feladatukat.

A „Miskolci Daláregylet” önállóan két darab előadásával mutatta be képzettségét. Az egyik a Woyrsch féle „Osymandias” hatalmas férfikara volt, a másik a Lányi Ernőtől „Ez a világ a milyen nagy” lyrikus férfikara volt, melyet zenekar kísérettel adtak elő. Sokkal jobban szíveinkhez nőttek, sokkal jobban ismerjük derék dalárdistáinkat, sem hogy bővebb kritikára volna szükség velük szemben. Erőteljes, hatalmas, jól fegyelmezett férfikar, mely biztos, — a dilentizmust messze meghaladó tudással — törekszik a művészi tökély felé. Mindig örülünk ha sokszor ünnepeit Dalárdánkat hallhatjuk; a vasárnap esteli szereplésük ismét egy babér levél volt a dicséret és elismerés koszorujába. A cél iránti szíveességéből alkalomunk volt a Ferenczi Károlyné urnő képzett zongorajátékában gyönyörködni. Ő nagysága nem ujoncz az előadói pódiumon, — még mint Kahlené Vilt Janka urnő tanítványa volt alkalomunk művészi játékát élvezni. Mostan Mozart bájos C-mol hangverseny I. tételét, a Hummel féle cadenciával egy vonós quintet kísérettel adta elő bravurosan. Nagy technikát igénylő darab, s Ferenczi urnő teljes sikerrel oldotta meg nehéz feladatát. Zofáhl Julia k. a. a zeneiskola tanárnője énekelte Weber „Büvös vadász”-ából a nagy áriát. Nagy tudás, jó iskolázottság jellemzi a kisasszonyt. — Hangja kellemes csengésű s nagy kiterjedésű, mely különösen a közép és magas regiszterekben tisztaságával hat az emberre. A nagy ária előadásával azonban nem voltunk egy véleményen.

Ugy láttuk mintha a kisasszony s ez

okozhatta, hogy a nagy áriát egy kissé talán elsiette.

Hangja azonban ment minden tremolától. Sueher „Csendben az est”, Lányi Ernő „Oh miért oly későn?” és Mihalovics „Szerelmi kék” című dalait énekelte még a kisasszony, mind szabatosan, művésziesen a halgatóság nagy élvezetére. — Nekünk idegenszerű volt az is, hogy a nagy áriát kottából énekelte; s így meg kellett elégednünk azzal, hogy csak a hang szépségében gyönyörködhetünk. — Recht Sándor ur a részére fentartott program számot derekasan töltötte ki. Raff „Cavatina” s Wicnavsky „Mazurka”-ját játszotta zenekisérettel mellett. — Az elsőben örömmel láttuk Recht urban az érzés melegét felcsillámlani, a másodikban alkalma volt bravuros technikáját csillogtatni, bár ez inkább csak a külső hatásra van szánva. — El nem mulaszthatjuk, hogy Lányi Ernő urnak ne a legteljesebb elismerés hangján adózzunk a nyújtott műélvezetért. — Csak előre tovább! a megkezdett uton.

Lányi Ernőnek sikerült az utat megtalálni a szépért lelkesedő közönség szívéhez a kiváló művészek sikerült érdeklődést kelteni a mi közönségünkben a nemesebb, a tisztább művészi élvezetek után; ne hagyja hát ezt a nemes érzést elhamvadni, hanem ápolja, fejlessze tovább. Mi akik ösmerjük az ő művész lelkét akik méltányolni tudjuk az ő kiváló tehetségét, segítségére leszünk nehéz munkájában, segítségére leszünk abban, hogy a zenei művészet iránti szeretet a közönség szívében nagygyá nőveljék.

Dr. Farkas Jenő munkáiból.

Pár évvel ezelőtt halt el dr. Farkas Jenő városunk szülőtte és büszkesége, a lángeszű óriási képzettségű, fiatal magyar tudos, kinek tudásánál csak a szerénysége volt nagyobb. Mult nyáron dr. Sassy János közkedveltségű orvosunkat meglátogatta volt egyetemi tanuló társa dr. Schachter Miksa ki most a budapesti orvosi egyetemen egyik büszkesége, s kit szoros barátság köteléke fűzött az elköltözött tudoshoz is. Farkas Jenőről az illető így nyilatkozott: „Nem a barátság, de az igazság mondatja velem, hogy a Farkas Jenő halála nem csak a magyar orvosi, de az orvosi tudomány nagy vesztesége volt.”

Dr. Farkas Jenő munkálkodásának értékére jellemző, hogy a budapesti kör az ország a legtekintélyesebb orvosi köre, össze gyűjtötte és kiadta a megboldogult dolgozatait. Az összegyűjtést dr. Schachter végezte be, ki gyönyörű szekrologban állít emléket és méltatja barátja életét, jellemét és munkálkodását, ki az összegyűjtött kötetet megküldötte az ev. ref. főgymnázium könyvtárának is, melynek Farkas Jenő egyik nővére és büszkesége volt. Van ebben a tisztán tudományos irányú munkákon kívül sok általános érdekű

is, melyekből később többeket közölünk. Ezuttal Carlyle egy munkájának az ismertetését adjuk az alábbiakban.

Sartor Resartus.

Carlylenak az a könyve, a mely ezt a különös címet viseli, tartalmánál fogva, de történeténél fogva is, a világirodalom híres könyvei között a legkülönösebbeknek az egyike.

Abban az időben, a mikor Carlyle ezt a művét megírta, még igen szegény és csaknem egészen ismeretlen kezdő volt. Naplójába ezt jegyezte be: „Irtam egy különös valamit a ruhákról. Nem tudom, mi lesz vele. Tudnék belőle egy könyvet csinálni, ha módom volna rá”. A következő évben valahogy mégis csak elkészült a könyv s a feleségnek nagyon megnyerte a tetszését. „Édesem, ez nagyon zseniális munka”, mondta reá.

Carlyle, az utiköltségre kölcsönvéve 50 font sterlinget, Craigenputtockból, a hol ez időben tengődött, 1731. augusztus 7-én Londonba ment, a könyvnek kiadót keresni. De ilyen nem akadt.

Csak három év múlva sikerült valahogy elérni azt, hogy a Fraser's Magazine című szemle részletekben közölje. A Fraser's Magazine kiadója nem, vagy igen szűken fizetett Carlylenak a munkájáért, de azért így is volt oka megbánni, hogy helyet adott neki. Csak úgy özönlöttek az előfizetők levelei, tiltakozva az ellen, hogy az előkelő folyóirat ilyen silányságot közöl s sokan kijelentették, hogy arra az időre beszüntetik az előfizetést.

Ez után arra, hogy a Sartor Resartus könyv alakjában megjelenjen, semmiféle kilátás sem volt.

Carlyle tovább küzdött az ellenségével szegődött sorssal. Szegénységben, nagy nélkülözések között megírta a Francia forradalom történetét. Hogy igazán legyen oka panaszkodni, a balsors valósággal áldozta, nem is elégedve meg annyival, mi más szegény embert érni szokott.

A mikor a Francia forradalom történetével elkészült, az első kötet kéziratát egy gondatlan cseléd megsemmisítette. Hónapokra terjedő fázrasztó munkával kellett újra megírni.

A Sartor Resartus pihent — a feltámadásra való minden remény nélkül. Carlyle felesége azt mondta egyszer erre a könyvre, hogy azt „csak asszonyok és bolondok érthetik és méltányolhatják igazán.”

De azért nem asszony és épen nem bolond: Amerika egyik legnagyobb írója, Emerson volt, a ki 1835-ben a Sartor Resartust felfedezte. Az ő tanácsára Észak-Amerikában egy bostoni kiadó, Emerson igen meglepő elöszavával, könyvalakban bocsátotta közre. Két év múlva megjelent a második bostoni kiadás. 1838-ban az első angolországi. Ezt azután követte az angol és amerikai kiadásoknak vég-

nélküli való sora. E közben Carlyle elérte küzdése fényes győzelmét. A chelseai bölcs háza — a mit Carlyle halála után is úgy tartanak fenn, mint a mikor még ő ott élt s jelenleg is London nevezetes látványosságának egyike — valóságos bucsujáró helylyé lett s büszkének érezte magát az, a ki oda bejuthatott.

Idegen nyelvre lefordítva a Sartor Resartus tudtommal nem jelent meg. Valószínű, hogy nem is fog. Ezt a könyvet lehetetlen volna lefordítani. Szerkezete nem tűri, hogy az öszszetartó szöveg közül csak egyet is meglazítsanak. Alaktalan romhalmazzá esne össze az egész.

Carlyle gondolatai kifejezésére sajátos módokat szívesen választott, — de sehol sem ment e tekintetben olyan messze, mint a Sartor Resartusban. Már maga a könyv egész terve a legsajátosabb valami. Ugy indul meg, mint egy könyvismertetés: Teufelsdröck Diogenes német tudós, a ki Weissnichtwo egyetemén az Allerley-Wissenschaften tanszékét tölti be (de előadásokat nem tart), a ruházat philosophiájáról irt könyvének ismertetése. Azután átesap Teufelsdröck életétörténet leírására, s végül az ő bölcsészeti rendszere czimén szól a társadalom-philosophia kérdéséről. Irálya e közben a legnevetetebb tréfalkozástól, a legmaróbb gunyon át, a legmagasabb pathos-ig emelkedik.

Sartor Resartust, a ruházat philosophiáját Teufelsdröck azért irta meg, hogy pótolja elődei mulasztását, a kik a bölcsészet minden ágáról irtak és épen a legfontosabbat hagyták el. Mert nyilván ez a legfontosabb, a mikor az egész emberi társadalom a ruhán alapul. A jó ruhájának és rongyosak. két külön emberfaj, a melyek nem is értik az egymás nyelvét. Teufelsdröck megírta a ruha történetét, a miben megczáfolja azt a téves felfogást, hogy a ruha főfeladata az volna, hogy a testünket fedje és védje. Nem. Az leginkább arra való, hogy különbözőséget tegyen az emberek között.

Igy jelentkezik első alakjában a vadembernél, a ki meztelen, de fejdísz visel. Szól azokról a ruhákról, a melyek gazdáiknak helyet szereznek a történelemben: pl. a Sir Walter Raleigh bársony köpenyről, a mit Erzsébet királynő lábai elé a sárba terített stb.

Az emberek leszólják az előítéleteket, de azért azoknak tökéletes rabjai — mondja Teufelsdröck. Kinek jutna eszébe arra csak gondolni is, hogy a fejedelem aranyos palástjában és a paraszt darócruhájában egyforma meztelen ember van?

A királyoknak — Teufelsdröck szerint — ugyanolyan zsigereik vannak, mint más embernek. A szellemi működésük sem más: nagy szükség, nagy vágyak és kevés tehetőség. „Tízet teszek egy ellen, — mondja — hogy az a fuvaros, a kinek az egyensúly törvényeiről valami fogalma van, ért a lovakhoz, ökrök-höz, tud kereket vasalni stb., kettő-

jük közül az okosabbik. Mi teszi a különbözőséget közöttük? A ruha.

A bölcsesség ott kezdődik, a mikor a ruhák előttünk átlátszóak lesznek, s meglátjuk bennük az embert.

Az embert a szükség szorongatja de azért az ember mégis szabad. Mődünkben van akarni, küzdeni. A bennünk lakozó Isten azt mondja: dolgozz, tégy jót. Ez a parancs hatalmasabb, mint a testünket alkotó sár szava: egyél, törekedj jól lakni.

A közjóra törekvő munka, az hivatott arra, hogy megmentse egy az egyes embert mint a társadalmat. „Társadalom — így kiált fel Carlyle — hát lehet-e társadalomnak nevezni azt a valamit, a miben a társadalmi eszmének még csak nyoma sincs meg. Még csak az a gondolat sem, hogy a haza mindnyájunké. Az egész olyan, mint a hajléktalanok telezsufolt tanyája. Mindeniknek csak azon jár az esze, hogy társaira való tekintet nélkül, magának mit kaparíthat össze. A mit így összeszerzett, az ő „tulajdona, — és azt, hogy késsel nem, de ravaszszággal szabad az egymás torkának menni, „közbéké“ nek hívják. A hol a barátság, az egymás szeretete érthetetlen fogalom. A hol a pap nyelve csak a tányérnyalásra jó; a vezető és uralkodó osztály nem vezet és nem uralkodik, ezt hirdetve: „Laisser faire.“

„A szegények éhség és tufeszített munka miatt, a gazdagok még nyomorultabb módon: munkátlanságban, csömörlésben pusztulnak el. A legmagasabb állókat az alacsonyabb helyzetűek nem tisztelik, legfeljebb ha úgy, mint a pinczér a vendéget, borra valóért. Hajdan tisztelt symbolumokból üres czifraság lett; az egyháznak nincs szava, annyira agyonhízott és a gutaütés környékezi, s az állam csak arra való, hogy adót szedjen.“

„Éj van — mondja Teufelsdröck utolsó mondatában — és még messze van a reggel . . .“

UJDONSÁGOK.

A miskolci iparosok karácsonyi vásárja. Holnap csütörtök délelőtt 10 és fél órakor nyílik meg a vármegyeháza nagytermében a miskolci iparosok karácsonyi vásárja, a melyet a kereskedelmi és iparkamara védnöksége alatt az ipartestület rendez a helybeli iparosok munkáiból. A vásár rendezését Fischer Dávid, Pick Jakab és Selavkovszki Imre kitűnő iparosok vállalták magukra s a vásárban városunk legelső iparosai vesznek részt. A vásár újévig tart, s naponta reggel 9 órától este 6 óráig lesz nyitva, a belépés teljesen díjtalan, minden vásárlási kényszer kizárásával. Megérdemlik derék ipasaink, hogy a közönség mentől nagyobb számban keresse föl a vásárt, s közvetlenül is meggyőződést szerezzen arról, hogy a magyar, s legelső sorban a helybeli ipar minden tekintetben kiállja a versenyt az idegen ipartermékekkel, s hogy helybeli iparosaink az ipar minden ágában olyan termékeket produkálnak, amik úgy a forma, mint a kivitel és

ár tekintetében bármint hasonló tárgyakkal bátran kiállja a versenyt.

Jogos kívánság. Most a karácsonyi évad közeledte alkalmával valóban kötelességünk felhívni a nagy közönséget, hogy nemcsak szóval, hanem tettekkel és pártolja a honi ipart statisztikailag van kimutatva, százezrekre rug az az összeg, mely ily időtájban Magyarországból külföldre vándorol. Bebizonyított tény, hogy többnyire selejtes külföldi cikkeket vásárol a közönség, noha azokat idehaza, ha nem is olcsóbban, de legalább ugyanazon áron és jobb minőségben megkaphatna. Bátran felvethetjük azt a kérdést hogy ki segítse a magyar ipart, ha nem a magyar társadalom, melynek hazafias felbuzdításból kell táplálhóznia zsenge iparunkak. Sokat panaszkodnak iparosaink sokszor elmondják keserves bajukat és megélhetésük sulyos voltát. De süket füleknél beszélnek, mert a közönség könyörtelen és csak üres jelszavak után kapkod midőn folyton szájában tartja a „Pártoljuk a honi ipart“ jeligét. Iparunknak hatalmasan kell bontakoznia a tisztességtelen versenyből és a társadalomnak mindent el kell követnie, hogy a középosztály, mely tulajdonkép az ország gerincze, föllendüljön. Az iparosoknak és kereskedőknek mai helyzetüek sok helyütt tarthatatlan. Sajnos, hogy iparunk még nem vetélkedhetik mindenben a külföldivel, de ez minden országban így volt eleinte s ha majd kellő támogatásban részesül az iparos osztály, akkor bizonyára új életre fog ébredni a most agyon sanyargatott szegény és csevevész magyar ipar is. Szívleljék meg sorainkat mindazok kiknek a karácsonyi ünnepek előtt módjukban van a magyar ipart támogatni.

Ruha-kiosztás. Szombaton délután 3 órakor folyt le a kath. nőegylet által rendezett karácsonyfa ünnepély a vármegyeháza nagytermében. Az ünnepélyen dr. Tarnay Gyuláné elnökölte alatt Hesz Miklósné, Kaffka Ibolya és Pontos Gizella urhölgyek 250 öltözet ruhát és 250 pár lábbelit osztottak szét a sok szegény között, a kiknek nevében egy kisleány mondott megható köszönetet a nőegylet nemeslelkű tagjainak.

Köri-estély. Szépen sikerült estélyt rendezett a miskolci demokrata kör szombaton este, amely házi estén dr. Szentpály István polgármester is megjelent. Az élvezetes műsor után társas vacsora következett. A tósztok sorát Sidlauer Ignác választmányitag nyitotta meg, aki dr. Szentpály István polgármestert köszöntötte föl. Dr. Szentpály István egy remek beszéddel válaszolt a fölköszöntésre, s az igazi demokrata eszmék győzelmére üritette poharát. Az estély a legvidámabb hangulatban éfélig tartott.

Bizottsági ülés. Borsodvármegye központi választmánya e hó 19 én péntek délután ülést tart a vármegyeház kistermében.

Előjárósági ülés. A miskolci ipartestület előjárósága holnap csütörtök délután 4 órakor ülést tart az ipartestület tanácstermében. Az ülés tárgyai: 1. Elnöki bejelentés. 2. Az ipartestületek országos szövetségének megalakulása. 3. A tanonciskolai bizottságba 2 tag választása. 4. A miskolci pinczér egylet megkeresése. 5. Az ipartestület jövedelmének fokozása. 6. Esetleges indítványok.

Szerencsés nyerő. A Képzőművészeti társulat által a tagok javára rendezett s a múlt szombaton megtartott sorshuzás alkalmából az

egyik nyeremény tárgyat, Pálva C. lestin-nek egy remek olajfestmény dr. Szöllösi Mór a kiváló helybőrnő orvos nyerte meg.

Iskola-bezárás. A gyermekek között uralkodó járványos betegség folytán e hó 13-ától az összes helybeli elemi és népiskolákat, valamint az óvodát január hó 5-ig bezárták.

Kitörte a lábát. Mester Józsa miskolci lakos tegnapelőtt oly szerencsétlenül csuszott el a sikossávhavon a Buza-téren, hogy bal lábát eltörte. A szerencsétlenül járt embert az Erzsébet kórházba szállították be ápolás végett.

Megfagyott emberek. A szokatlán hideg tél már szedi az áldozatait s mi minden felül kapjuk a tudósítást, hogy itt is, ott is megfagyottak egy-egy szegény ember. Nálunk is már több embert szállítottak a közkórházba, a kiket a országuton, s a külvárosi elhagyott részeken összeesve találtak a arramenők. Kívánatos, hogy e dermesztő időjárás miatt jótékony egyleteink mentől hamarabb s mentő fokozottabb mértékben kezdjék megáldásos működéseiket, mert egytányér meleg leves ma talán egy ember életet jelent.

Lopások a vásárban. Vasárnap és hétfőn folyt le a Lázár napi miskolci országos vásár, amely azon kívül, hogy az iparosoknak és kereskedőknek teljes melegegedésére folyt le, a rendőrségnek is meglehetősen meleg napot szerzett. A rőzsátővis nélkül, a miskolci vásár lopások nélkül meg nem lehet, s csak rendőrségünk dicséretére szolgál, hogy a vásár enyves kezű szarkáit azonnal el is csípték. Így elfogták Nagy Ferencz és Tóth Ferencz nyéki embereket, akik Kasimir Ferencz csizmadia sátorából emelték el egy pár rőmös csizmát; továbbá Nagy Éva ónodi asszonyt, aki Jancsik Lajos szücsmester sátorából lopott el két báránypőr sapkát.

Tolvaj a padláson. Schult Ferencz Vörösmarty-utcai lakos tegnapelőtt éjjel arra riadt föl, hogy valaki a padláson mászkál. Hamarosan utána nézett, hogy ki lehet a késő éjjeli látogató, és egy Vörös Ferencz nevű kovács inast csípett meg a padláson, amint a szarításra felterített fehéreneműket dézsmálgatta. A megcsípett kovácsinast Schult Ferencz átadta a rendőrségnek.

Vérekedő favágók. Hatalmas verekedést rögtönzött két favágó ember a Buza-téren. Kerekes Károly favágó ugyanis egy asszonytól alkudozott épen egy szekér fa felvágása iránt, de nem tudtak megegyezni 10 vagy 15 krajczár különbözőség miatt. Épen javában alkudoztak, mikor egy másik favágó Hravács Antal ajánlkozott, hogy ő fölvágja a fát annyért is, a mennyit az asszony ígért. Ebből aztán szóváltás majd verekedés fejlődött a két favágó között, a minek az lett a vége, hogy Kerekes Károlyt a rendőrök, Hravácsot pedig a mentők szállították el.

Táncztanítás. Révész Imre előnyösön ismert táncztanító december 22-én megnyitja táncziskoláját a „Korona“ szálloda 1 emeleti kistermében. Beiratkozni lehet e hó 21-től szintén a „Korona“ 1. emelet 20-ik számú szobában és a tánczórák megkezdése előtt d. u. 4 órától 6-ig. Kívánatra a legkedveltebb táncz-ujdonságot: a „Boszton“-t is tanítja. Tandij: 1 óra 12 korona. Egész időnyre 20 kor.

Magyar közönséghez. Minden magyar ember tegye a szívére a kezét, vallja meg őszintén önmagának, szabad-e tétlenül néznie tovább, gy ebben az ezeréves magyar habban hogyan hanyatlak a magyar uralma? Pusztulnak anyagilag, egyedül erkölcsileg és lépésről-lépésre, holott minden erőnköt egyesíteni kellene megfeszíteni arra, hogy a nemzet, a magyar faj legyen az uralom földben, iparban, kereskedelemben, pénzügyben, politikában, egyáltalán a nemzeti élet minden megilletkezésében. De ha ezt akarjuk, akkor a léha közömbösségnek, az ott nembánomságnak egyszer már get kell szakítanunk.

A magyar társadalmat, a művelt magyar középosztályt e tekintetben a szoros mulasztás terheli. Évtizedeken túrtta azt, hogy agyába, szívébe, a léha szentélyébe a nemzetietlen és kölcsontelen szellem behatoljon és a gyökereit verjen, hogy azután forgassa tiszta, nemes, nemzeti, magyar gondolkodásából és ez tal könnyű szerrel idegen szellem, idegen érdekek vontató kötelére zze. A saját erejével növelte nagyra a magyar közönség azt a sajtót, amely a komoly, higgadt, hazafias gondolkodást kiölte közéletünkéből, helyette belevitte a léhaságot, a könnyelműséget, a nagy nemzeti érdekek semmibevevését, a nemes, hazafias törekvések kigunyolását. Csakis a magyar nemzeti gondolkodás eme homorú átalakulása magyarázza meg az állapotaikat; csakis nemzeti gondolkodásunk eme megromlása tette lehetővé, hogy a magyar nézből kisiklik a magyar pénz, a magyar föld, az ország szellemi és anyagi vezetése.

Bartha Miklós Holló Lajos országgyűlési képviselő egy évtizednek nehéz munkáját szentelték arra, hogy a jövőben megteremtessenek egy olyan programot, amely a magyar faj ezen védelmi harcának legyen zászlóvivője. Az általuk teremtett „Magyarország” nem egy szűk körű politika-területje, hanem az egész magyar társadalom lelkiismeretének és közértelemének őszinte megnyilatkozója. Mérsékelt a formákban, de bátor az igazság hirdetésében. Következő lépés a nagy célok szolgálatában. — „Magyarország” nem csalja a közönséget vásári ígéretekkel a magyarságra; szomorú is volna ha a művelt közönség cifra értéktelen ajánlásokkal engedné magát és magyar elkötelezettségét félre vezetné. A „Magyarország” szerkesztősége kiváló újságot akar nyújtani a magyar közönségnek. Hiszen ma már általánosan elismert a tény, hogy zsurnalisztikailag a legjobb lap a „Magyarország”, amely a család minden tagjának kiváló szellemi élvezetet nyújt. Ez a lap szánékosan kerüli a léha, erkölcsötlen és üres élczelődéseket, mi a magyar ember lelkéhez sohasem illett. E helyett válogatott, bő olvasmányokat, itünő regényeket, tárczákat, szellemes apróságokat és előrangú megízható értesüléseket közöl hasábján. A „Magyarország” szerkesztősége élén Lovász Márton dr. országgyűlési képviselő áll, kit a legelső magyar írói gárda vesz körül és támogat a munkában. Minden értesítés a lap részére, előfizetés és más küldemények csak ezen a cípen küldendők: „Magyarország” napilap, Budapest. — Minden további címzés fölösleges. — Előfizetési árak a rendesek. Egy hóra 2 kor., 3 hóra 5 kor., negyedévre 7 kor., félévre 12 kor., egész évre 28 kor. — A magyar társadalom bizonyára soraközlődni fog a „Magyarország” nagy

erőit, céljait köré és támogatásával lehetővé teszi azok megvalósítását.

X Kiváló finom, naponta friss édes töltött vegyes apró teasütemény kilogrammja 2 forintért a legnagyobb választékban a **Megay Róbert** cukrászdájában kapható Miskolcban a hol dúsz választék van színházi bonbonokban és cukorkákban.

Dunky fivérek

cs. és kir. udvari fényképészeknél

Miskolcz, Városháztér 20

művészi kivitelű fényképek készülnek.

Minden nap este 6 óráig. (Hasított van, műfénnyel.)

Műkedvelők részére friss vegyszerek és száraz lemezek kaphatók.

Színház, művészet.

A fővárosi és vidéki lapok hasábjain egy idő óta mindszűbben jelennek meg cikkek, a mik a miskolczi színházról, s annak igazgatójával, Szalkai Lajossal foglalkoznak. Mindeme közlemények súlyos vádakkal illetik Szalkai igazgatót, de súlyos vádakkal illetik közvetlen a színházi bizottságot is, amely bölcs nembánomsággal hallgatja agyon a szóban forgó erős vádakat.

A legelső támadást a Budapesten megjelenő „Uj Hírek”-ben, a második a nagyváradi „Szabadság” című lapban olvastuk. Mindkét cikk eljutott ugy Szalkai színház igazgatóhoz, mint a színházi bizottság minden tagjához. S az eredmény mindössze is csak egy rövid nyilatkozat volt az igazgató részéről, aki egy helybeli lapban kijelentette, hogy a nevezett lapok ellen a sajtópert megindította.

Most azonban egy komolyabb lap, a „Magyarország” december 13-iki számában is megjelent egy hosszabb közlemény, a „Miskolczi színház szennyese” cím alatt s ez a cikk oly erős támadást intéz Szalkai Lajos ellen, hogy azt már a miskolczi színház, sőt Miskolcz város jó hírneve miatt sem hagyhatjuk szó nélkül. A cikk egy részét lapunk más helyén közöljük, a másik részét azonban inkább elhallgatjuk.

Ebben a cikkben nemcsak az igazgató, nemcsak a színházi bizottság, de Miskolcz város is pellengére van állítva: mert könnyen azt a véleményt kelthetik az országban, hogy a miskolczi színház egész büntetése, a melyekben büntetlenül üzik a legszemérméletlenebb vásárt.

Igy egy egész város hírnevét és becsületét büntetlenül meghurcolni nem szabad; tessék a színházi bizottságnak a legszigorubb vizsgálatot megindítani e vádak tárgyában, ha pedig alaptalan rágalom az egész, tessék a legszigorubb bírói elégtétel kérésére kényszeríteni az igazgatót, a kinek nevével Miskolcz város hírnevét így sárba tiporják.

Mi a dolgot a társulat egy tagjának a nyilatkozatával nem tekinthetjük befejezettnak. A vád sokkal hangosabban hangzott el, semhogy ezek után mi bárki nyilatkozatával is beérhetnénk. Az említett lapok nyomán foglalkozik ezzel az ügygel az ország közvéleménye, de foglalkozott vele az országos magyar színészegyesület is, amely két igaz-

gató tanácsosát küldte ki a vizsgálat megindítására. Mi tehát ebben az ügyben olyan eljárást és olyan megtorlást követelünk, aminőt a város meghurcolt hírneve érdekében elvárható.

Sok hibáját elnéztük az igazgatónak, a miket a társulat összeállításában, a műsor, a kiállítás, az egyes előadások színvonala s ezer más jogos követelésünk ellen vétett. Elnéztük azt a fejetlenséget, mely, a színháznál ez idő szerint uralkodik, elhallgattuk azt a zűr-zavart, a mely a társulatban napról-napra nagyobbodik. Elhallgattuk pedig azért, mert a közönség éles szeme már régen észre vette ezt a szomorú állapotot, s a legélesebb kritikánál is ékes szöveggel tüntet távolmaradásával a társulat ellen. Azt azonban mégsem tűrhetjük, hogy az igazgató miatt a város hírneve is meghurcoltassék; azt ha más nem védi, megvédjük mi s ennél a pontnál aztán nem ösmerünk senkivel szemben kiméletet.

Kérünk tehát ebben a dologban azonnal szigorú vizsgálatot. Ha büntetés valaki, büntetődék érdeme szerint; ha pedig bosszu szülte, hitvány rágalom az egész támadás, akkor meg büntetődék az, a ki elég vakmerő egy egész város jó hírét így meghurcolni.

Az igazgató által megígért sajtó bírósági ítéletet pedig várjuk, kívánjuk és követjük.

CSARINOK.

A Hortobágyon.

Leírta: Simon János.

(Folytatás.)

Egyik-másik tátos nem hajlandó az urak közelében megállani és elfut előlük. Az ügyes csikóslegény azonban kifog rajta a hosszú pányvás kötéllel,

14678. sz. tk. 1902.

Árverési hirdetményi kivonat.

A miskolczi kir. törvényszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy **Keszler és Grosz** cég végrehajtható, **Boros István József** végrehajtható szövetett elleni 45 kor. követelés és jár. iránti ügyében az árverést a miskolczi kir. törvényszék területén levő: I. a szilvási 260. sz. tkjben A. + 1 r. 210/b hrsz. alatti szántóra 84 K. II. a szilvási 31. sz. tkben A. I. 1—2. 42., 1165. hrsz. alatti 42., 1165. hrsz. alatt foglalt 119. sorsz. ház, kenderföld és legelőiletményre 930 K. III. u. tkben A. + 1 r. alatti 367. hrsz. számú szántóra 82. K. ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, hogy a fenti megjelölt ingatlan az **1903 évi január hó 2. napjának dé. 9 órájkor Szilvás község házában** megtartandó árverésen a kikiáltási áron alól is eladatni fog. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át a kikiáltott kezéhez letenni.

Kelt Miskolczon, 1902. évi október hó 25-én.

A kir. tvszék, mint tkvi hatóság.

Hudák, kir. tvszéki bíró.

Eladó 80 mm.

SZÉNA

az Alszer szőlőhegyen.

Értekezhetni lehet **Tóth Dániel**

ev. ref. lelkésznel Miskolczon.

Remekirók Képes Könyvtára

Remekirók Képes Könyvtára

Remekirók Képes Könyvtára

Remekirók Képes Könyvtára

A MAGYAR és a VILÁGIRODALOM KINCSESHÁZA

a klasszikusok *első és egyetlen* magyar nyelvű *szövegképes* kiadása.

szerkesztője Radó A. a kiváló író és műfordító Kiadója **LAMPEL R.**

(Wodianer F. és Fiai) cs. és kir. udv. könyvkerek. Budapest, VI., Andrásy-ut 21.

ötven diszes kötet, a klasszikusok arany dombornyomású arczképével.

évente legalább 6 kötetes sorozatokban jelenik meg.

bevezetéseit a legjelesebb magyar írók és esztétikusok készítik. Bevezetések szerzői: *Abrányi E., Alexander B., Ambrus Z., Angyal D., Bánóczy J., Balassa J., Beöthy Zolt., Dóczy L. báró, Endrődi S., Ferenczi Z., Haraszi Gy., Hegedüs L., Hevesi S., Ignóius, Junius (Zilahy K. Béla), Kossuth F., Mikszáth K., Négyesy L., Paldy M., Radó A., Rákosi J., Riedl Frigyes, Szász K., Váczy J., Váradi A.*

művészeti vezetője **Hegedüs László** festőművész.

illusztráló művészgárdája a magyar festőművészek legjobbjai, közel félezer egész oldalas eredeti illusztrációval gazdagítja a gyűjteményt.

elsőrangu külföldi művészek remek illusztrációinak egyedül jogositott reprodukcióit közli.

illusztráló magyar művészei: *Benczur Gy., Bihari Sándor, Csöke I., Éder Gy., Fesztay A., Garay Á., Gergely I., Hári Gy., Hegedüs L., Jászai J., Jendrassik J., Károlyszky E., Lotz K., Márk L., Mihálik D., Nagy Zs., Neogrady A., Olgyai F., Réthy L., Stein J., Székely B., Szlányi L., Telegdy L., Tull O., Udvary G., Vágó Pál, Wagner S. és Zichy M.*

első tizennégy kötete már megjelent.

I—II. kötete: **Petőfi S. összes költem.** Bevezette: *Ferenczi Z., Neogrady A., Telegdy L. és Tull O.* képeivel.

III—IV. kötete: **Kisfaludy S. összes költeményei.** Bevezette: *Junius, Neogrady Antal, Réthy Lajos, Telegdy László és Tull Ödön* képeivel.

V. kötete: **Shakspere Remekai I.** Coriolanus, Othello, Romeo és Julia. Bevezette: *Alexander B.* Gilbert angol művész képeivel.

VI. kötete: **Moliére Remekai I.** A fősvény. Dandin Gy. A kényeskedők. Botsinálta doktor. Bevezette: *Haraszi Gyula* Kiváló francia művészek és Gergely Imre magyar festőművész képeivel.

VII. kötete: **Tóth K. válog. költeményei.** Bevezette: *Endrődi S., Neogrady A., Telegdy L. és Tull O.* képeivel.

VIII. kötete: **Berzsenyi Dániel munkái.** Sajtó alá rendezte: *Bánóczy József.* Bevezette: *Váczy János, Gergely Imre, Mihálik D., Szlányi L., Telegdy L. és Tull O.* képeivel.

IX. kötete: **Madách I. válog. munkái.** Bevezette *Paldy Menyhért, Zichy Mihály* illusztrációival.

X. kötete: **Kossuth L. válog. munkái.** Bevezette és sajtó alá rendezte *Kossuth F.* Rajzokkal és arczképekkel.

XI. kötete: **Homeros Iliásza.** Fordította és bevezette *Kemenes (Kempf) József.* Preller világhírű illusztrációival.

XII. kötete: **Schiller költeményei.** Fordította és bevezette *Dóczy Lajos, Benczur Gyula, Lotz Károly, Wagner Sándor* és számos külföldi festőművész illusztrációival.

XIII. kötete: **Tóth Ede munkái.** Bevezette *Garay Ákos* festőművész képeivel.

XIV. kötete: **Kisfaludy K. munkái I.** Sajtó alá rendezte és bevezette *Bánóczy József, Éder Gyula, Hegedüs László, Neogrady Antal, Stein János, Szlányi Lajos és Tull O.* képeivel.

egyes kötetei külön-külön is kaphatók 6 korona bolti áron, a IX. és X. kötet kivételével.

első tizennégy kötete 3968 oldal (373 iv) és 255 művészi illusztráció. A legolcsóbb és legértékesebb házi könyvtár és házi képtár. Ötven vasos kötet. Ára diszkótésben 250 kor. Megrendelhető csekély részletfizetésre a **Lampel-Wodianer-féle** és bármely más könyvkerekedésben. Megrendelésnél pontosan kikötendő a klasszikusok első magyar szövegképes kiadása.

Hatóságilag engedélyezett végeladás.

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönség tudomására hozni, hogy Széchenyi-utca 41. szám alatt levő

könyv- és papirkereskedésemet teljesen feloszlatom.

Ezen alkalommal összes raktáron levő áruimat, úgymint: üzleti könyvek, irodai és levélpapírok, tinta, írószerek, irodai felszerelések, ügyvédi nyomtatványok, iskolai cikkek,

Karácsonyi és ujévi ajándékna alkalmas diszművek és képeskönyvek, ifjúsági iratok, albumok, diszes levéldobozok, képes levelezőlapokat stb.

gyári beszerzési áron alul is elárusítom,

mire is a mélyen tisztelt közönség figyelmét tisztelettel felhívom. — Szives pártfogást kér

KARDOS JÓZSEF

könyv- és papirkereskedése Miskolczon.

Hatóságilag engedélyezett végeladás.

GUTNAER és CSER

előbb ERDEY KÁLMÁN
vaskereskedése

MISKOLCZ.
Széchenyi-utca

Vas- és vasárak, kályhák, szerszámok.

Nagy raktár konyhaberendezési cikkek
és edényekből.

Kitűnő áru!

Szolid kiszolgálás!

Szőlőoltványok

szokvány minőségben és európai nemes gyökeres és sima vesszők mélyen lezártított áron. Oltványok csere 90-100 ft. Mindenik a legkiválóbb bor- és csemegefajokból, tajtszán, teljes jótállással. Ha a szállítvány a megrendelésnek meg nem felel, úgy az oda- és visszajuttatási költséget, valamint a megrendelő által kifizetett összeget hiány nélkül azonnal visszafizetem. Így mindenki ebbeli szükségletét az én költségemen házához szállítva tekintheti meg.

Élőkerítés. Gléditschia csemeték és magvak.

Óriás tövistű, igen gyorsan fejlődő sűvény-növény. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt, rendkívül csekély kiadással, melyen nem hogy ember, de semmiféle állat, még az apró nyulak sem hatolhatnak át, úgy, hogy a bekörített részek teljesen kulcsesal zárhatók. Minden rendeléshez rajzokkal ellátott útmutatási és kezelési utasítás mellékeltek. Rövidebb tájékoztató végett színes fénynyomatu diszes árjegyzékek ingyen és bementve küldetnek, rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzésen kívül egy oly könyvet kap ozzel, ki címét egy levelező-lapon tudatja, mely, nincsen az a ház vagy család, a hol annak tartalmát haszonra ne fordítanák, városban, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így még azoknak is érdekében áll, kik rendelni semmit sem akarnak, mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek.

Díocsemeték. Két éves, óriási jövedelmet biztosító voltánál fogva, ennek tenyésztése majd minden gazdaságban az utóbbi időben rendkívül elterjedt.

Cím: „Ermelléki Első Szőlőoltvány-Telep” Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid

Csak azon készítményeim valódiak, melyek védjeggyel vannak ellátva.

RÁCZ JENŐ gyógyszerésznél

MISKOLCZON,

„AZ ARANY SZARVASHOZ” címzett gyógyszerertárában

kaphatók 15 év óta közkeveltségnek örvendő alatt elősorolt saját készítményei:

- Iris virágarczenőcs.** Számos hölgy áldja jó hatását — szeplő és májfolt ellen, arcz- és kézbornek selyempuhaságot ad, teljesen ártalmatlan szer, az arczot a redőktől késő korig megóvjá, egy tégely 1 kor. Hozzá Iris balsam szappan, 1 db. ára 70 fill. Hozzá Venus arczpor, fehér, rózsá és krém színekben, 1 kis doboz 90 fill., nagy 1 kor. 60 fill.
- Pyrethro Salicyl szájjessentia** néhány cseppel egyszeri szájjöblögő vizbe, kellemes szájjizt kölcsönöz, a fogak romlását gátolja és a fogínyt erősíti. — 1 kis üveg 70 fillér. — 1 nagy üveg ára 1 korona 20 fillér. Hozzá (Pyrethro) növény fogpor, mely a fogakat desinfectálja és fehérré takarítja. — Oly esetekben, hol ezen szájjszereimet nem használták és fogfájás van, ajánlatik a kitűnő jó hatású (Pyrethro) sveczi fogcsepp. 1 üveg ára 50 fillér.
- Hajerősítő (balsam) essentia.** Dr. Hebra híres bécsi egyetemi tanár előírása szerint készítve, a hajhullást és fejbőrkorpasodást meggátolja, valamint egyéb fejbőrbetegségektől megóv és kellemes illatánál fogva szívesen alkalmaztatik. 1 üveg ára 1 korona 20 fillér.
- RácZ Jenő keleti „Balsam bajuszpedrője”,** soha meg nem meg nem avasodó, zsírmontas balsamokból készítve, igen kellemes illatú, minden bajuszszinhez alkalmazható. 1 kis doboz ára 30 fillér. 1 nagy doboz 50 fillér.
- Cannabin** (tyukszem-balsam), biztos hatása és legkönnyelmesebben alkalmazható szer a tyukszemek és bőrkeményedések és sömörök kibrítására. 1 üveg ára 70 fillér.

Lábizzadás ellen Salicyl Dermassant port. 1 doboz ára 1 korona.

Szőrvesztőnek Depillatoriumat. 1 üveg 1 korona.

Rüh (rühak ellen) Naphtol kenőcs. 1 kis tégely 1 korona, — nagy 3 korona.

Köszvény ellen — II. számú Tengeri kőszvény olaj, 1 üveg ára 1 K.

Migrain, fűfájás, nátha ellen bedörzsölő és szaporító szer, Jasmin aether 1 üveg 80 fillér.

Fagyás ellen Északi dr. Kepes fagykenőcs. 1 tégely 1 korona. Hajfestésre Orientin, 2 üveg 3 korona. Világosabb színre 1 üveg 2 korona.

Ugy az elősorolt, mint egyéb készítményeimhez utasítás mellékelve van; kívánatra részletes árjegyzék utasításokkal megküldetik. Csak azon készítmények valódiak, melyek fenti védjeggyel vannak ellátva. A drága külföldi hasonszereket, úgy mennyiségileg, mint minőségileg és olcsóságukkal föltűnülnek; úgy, hogy általános házi szerek gyánánt legjobban alkalmazhatók.

Főraktár: Budapesten TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerertára, Király-utca 12. szám.

Rendelési cím: RácZ Jenő gyógyszerész Miskolczon.